

Rīgā, 2021.gada 25.janvārī

Ministram J. Vitenbergam
Valsts sekretāram E.Valantim
Vecākajam ekspertam A. Strīķerim
Vecākajam ekspertam A. Neimanim
Vecākajai ekspertei A.Līckrastiņai
Ekonomikas ministrija
Brīvības iela 55, Rīga, LV – 1519
pasts@em.gov.lv
Valsts Kanceleja
Brīvības bulvāris36, Rīga, LV – 1520
vk@em.gov.lv

Par iebildumiem un jautājumiem saistībā ar Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātiem Ministru kabineta noteikumu Nr. 560 un 561 grozījumu projektiem

Biedrība “Latvijas bioenerģijas asociācija” (turpmāk arī - **LBA**) ir biedrības Latvijas Atjaunojamās enerģijas federācijas (turpmāk – LAEF) biedrs un pārstāv specifiski biomasas koģenerācijas staciju īpašnieku, kuri saņem atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros, intereses. Ar šo vēstuli LBA vēlas paust iebildumus un precizēt jautājums saistībā ar 2021.gada 14.janvārī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināto Ministru kabineta noteikumu (turpmāk - **MKN**) Nr. 560¹ un 561² grozījumu (turpmāk arī - **Grozījumi**) redakcijām³.

LBA ieskatā Ekonomikas ministrija nav ieklaustjusies atjaunojamās enerģētikas nozares ražotāju komentāros un priekšlikumos, kas bija sniegti, reaģējot uz Smart Continent LV SIA izstrādāto pētījumu⁴ un Ekonomikas ministrijas 2020.gada novembrī izstrādātājiem MKN Nr. 560 un 561 grozījumiem, kas bija nodoti publiskai diskusijai.

Grozījumu redakcijas, salīdzinot ar MKN Nr. 560 un 561 novembra grozījumu versijām, ir nedaudz izmainītas, tomēr plānotās izmaiņas joprojām apdraud daudzu biomasas koģenerācijas staciju pastāvēšanu. LBA pastāv pamatotas bažas, ka, pielietojot jauno pieeju elektrostaciju kopējās kapitālieguldījumu iekšējās peļņas normas aprēķinos (turpmāk - **IRR aprēķins**), biomasas koģenerācijas stacijas bankrotēs, novedot pie siltumenerģijas tarifa kāpuma daudzās pašvaldībās, būs ietekme uz pieprasījumu pēc Latvijā ražotās koksnes un pārstrādes blakus produktiem, būtiski samazināsies darba vietas nozarē. LBA ieskatā Grozījumu rezultātā tiks nodarīti būtiski zaudējumi ne tikai ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo biomasas stacijās, bet arī to īpašniekiem un investoriem. Cita starpā tiks pārkāpts tiesiskās paļāvības un tiesiskās noteiktības principi. Secīgi aizskartās personas vērsīsies ar prasībām pret Latvijas valsti vietējās un starptautiskās tiesu instancēs.

LBA kategoriski iebilst pret Grozījumu redakciju, aicina apturēt grozījumu virzīšanu apstiprināšanai uz Ministru kabinetu un lūdz tos vispirms būtiski uzlabot, ņemot vērā 2021.gada 20. janvārī LAEF

¹ Ministru Kabineta noteikumi Nr. 560 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamās energoresursus, kā arī par cenu noteikšanas kārtību un uzraudzību”, spēkā no 11.09.2020. Šie noteikumi nomainīja Ministru Kabineta noteikumus Nr. 262, kas bija spēkā no 2010.gada 16. marta.

² Ministru Kabineta noteikumi Nr. 561 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, uzraudzību un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā”, spēkā no 11.09.2020. Šie noteikumi nomainīja Ministru Kabineta noteikumus Nr. 221, kas bija spēkā no 2009. gada 10.marta.

³ Pieejama <http://tap.mk.gov.lv/mk/vsssanaksmes/saraksts/darbakartiba/?sede=801>

⁴ SIA Smart Continent LV ir sagatavojis pētījumi par MK Nr. 560. un 561. grozījumiem IRR aprēķina sakarā saskaņā ar Iepirkuma līgumu EM 2020/02 par pētījumu “Priekšlikumu un elektronisku rīku izstrāde kopējo kapitālieguldījumu iekšējās peļņas normas aprēķināšanas un pārkompensācijas novēršanas metodikas pilnveidei elektroenerģijas ražotājiem”. Pētījums tika publicēts LR Ekonomikas ministrijas tīmekļvietnē 2020.gada 3. novembrī.

Ekonomikas ministrijai iesniegtā starptautiskās revidentu sabiedrības KPMG Baltic AS ziņojuma⁵ (turpmāk – KPMG Ziņojums) konstatējumus un priekšlikumus, kā arī LBA ieteikumus. Tāpat uzskatām, ka daudzi Grozījumu punkti ir pārāk plaši interpretējami, līdz ar to lūdzam vispirms sniegt paskaidrojumus par konkrētiem punktiem un to iecerēto regulējumu.

Grozījumu sakarā LBA aicina Ekonomikas ministru ņemt vērā, ka tieši valsts pati savulaik aicināja komersantus iesaistīties elektroenerģijas ražošanā, tostarp no atjaunojamiem energoresursiem, un šim nolūkam investēt līdzekļus. Valsts radīja šim nolūkam komercdarbībai labvēlīgu vidi, uz noteiktu laiku garantējot subsīdijas. Ja nebūtu valsts radītās labvēlīgās vides, komersanti nebūtu ieguldījuši līdzekļus elektroenerģijas ražošanas jomā. Pamatojoties uz pieņemtajām tiesību normām, komersanti plānoja savu komercdarbību, tostarp piedalījās konkursos, lai iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros. Ražotājiem, kuri saņemt atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros, bija un ir likumīgas tiesības paļauties uz jau iegūtu tiesību saglabāšanu.

Tiesību saglabāšanai faktiski neiebilst arī Ekonomikas ministrija, vienīgi Grozījumu anotācijās norāda, ka, *lai nodrošinātu valsts atbalsta sniegšanu atbilstoši likumdevēja gribai un izmaksas par obligāto iepirkumu būtu samērīgas visiem galalietotājiem, ir nosakāmi projektā iekļautie ierobežojumi ražotājiem, kuri pārdod saražoto elektroenerģiju OI ietvaros, tai skaitā samērīgu investīciju atdeves apjomu atbalstu saņemšajām elektrostacijām.* Arī Ekonomikas ministrijas iepirkuma Priekšlikumu un elektronisku rīku izstrāde kopējo kapitālieguldījumu iekšējās peļņas normas aprēķināšanas un pārkompensācijas novēršanas metodikas pilnveidei elektroenerģijas ražotājiem” (ID Nr. EM 2020/02) mērķis nebija piešķirto tiesību atcelšana, bet gan IRR aprēķināšanas un pārkompensācijas novēršanas metodikas pilnveide.

LBA uzsver, ka, neskatoties uz sākotnējo Grozījumu mērķi, Ekonomikas ministrija, balstoties un paviršiem aprēķiniem radījusi tādu mehānismu, kas faktiski jau šobrīd visus ražotājus padara par valsts parādniekiem un tas nav ne saprātīgi, ne samērīgi (un tas ir pierādāms, tostarp ar KPMG atzinumu) un tādējādi nevar būt tiesiski un attaisnojami. Ja Grozījumi tiks pieņemti, atbalsta saņēmēju tiesiskā paļāvība tiks klaji un rupji pārkāpta.

Visbeidzot LBA aicina Ekonomikas ministru nodrošināt vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret privātajiem investoriem. Kā to norāda arī KPMG Ziņojumā, šobrīd dabasgāzes elektrostacijām (piemēram, Latvenergo TEC) noteiktā ekspluatācijas un pārējo darbības izmaksu līmeņatzīme ir noteikta 5% apmērā, kas ir vairāk nekā, piemēram, biomasas elektrostacijām, lai gan nozarē vispārzināms un aprēķinos balstīts ir fakts, ka dabasgāzes tehnoloģijām ir ievērojami zemākas ekspluatācijas izmaksas nekā biomasas tehnoloģijām. Tas rada bažas par tīpašu un netaisnīgu attieksmi.

1. Priekšlikumi saistībā ar IRR aprēķinu

LBA lūdz pārstrādāt Grozījumus, ieviešot divus alternatīvus aprēķina variantus:

- 1) IRR aprēķinu, 100% balstoties uz ražotāja faktiskiem datiem. Šāda aprēķina korektumu apliecinātu neatkarīgais revidents **UN**
- 2) IRR aprēķinu, 100% balstoties uz kvalitatīvi izstrādātajām līmeņatzīmēm.

Gadījumiem, kad ražotājs izvēlās veikt aprēķinus, balstoties uz 100% pašu datiem, LBA aicina Ekonomikas ministriju kopīgi ar nozari izveidot sarakstu ar kvalificētiem un Ekonomikas ministrijas atzītiem neatkarīgiem revidentiem, kuri būtu tiesīgi pārbaudīt un apstiprināt IRR aprēķina korektumu. Aprēķinu veikšanai Grozījumos jau ir paredzēts piesaistīt ārējos ekspertus, attiecīgi LBA ieskatā ekspertu funkciju var pildīt neatkarīgi revidenti, kuri jau pakļauti specifiskam profesijas regulējumam un par kuru kompetenci nevarētu būt šaubas. Turklāt šādā veidā revīzijas izmaksas sedz paši ražotāji.

---

⁵ KPMG Baltic AS 2021. gada 20. janvāra ziņojumu "Neatkarīgs vērtējums par Ekonomikas Ministrijas plānoto Ministru kabineta noteikumu Nr. 560 un Nr. 561 izmaiņu pamatotību un ietekmi uz kopējo kapitālieguldījumu iekšējās peļņas normas un cenas diferencēšanas koeficientu pārkompensācijas novēršanai aprēķinu elektrības ražošanā koģenerācijas procesā un elektrības ražošanā izmantojot atjaunojamus energoresursus."

Saistībā ar otro variantu, kad IRR aprēķins tiek veikts, 100% balstoties uz līmeņatzīmēm, lūdzam mainīt līmeņatzīmes un aprēķina formulas, ņemot vērā KPMG Ziņojuma ierosinājumus. LBA ieskatā būtiskākie priekšlikumi apkopoti zemāk tabulā.

Vēršam uzmanību, ka KPMG Ziņojums ietver ļoti detalizētu analīzi par IRR aprēķina līmeņatzīmēm un formulām, norādot uz SIA Smart Continent LV un Ekonomikas ministrijas pieļautām kļūdām, kā arī konkrētus priekšlikumus ar argumentāciju. Visi priekšlikumi ietver norādes uz konkrētiem Grozījumu punktiem, lai Ekonomikas ministrijas speciālistiem būtu viegli izsekot līdz katra konkrēta MKN Nr. 560 un 561 punkta ieteiktām izmaiņām.

IRR aprēķina pozīcija	Ierosinājums
Mainīt ekspluatācijas un pārējo darbības izmaksu līmeņatzīmi un attiecīgi staciju Izdevumu formulas	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.1. sadaļas "Konstatējumi" priekšlikumiem
Precizēt siltuma jaudas definīciju	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.2.2.punkta 2) daļas priekšlikumu
Papildināt IRR staciju ieņēmumu formulas ar elektroenerģijas pašpatēriņu	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.2. sadaļas "Konstatējumi" priekšlikumiem par formulu grozījumiem un pieņēmumiem par elektroenerģijas pašpatēriņā līmeņatzīmi
Faktisko darba stundu vietā izmantot darba stundu līmeņatzīmes	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.3. sadaļas "Konstatējumi" 2.priekšlikumu "Aicinām palikt pie spēkā esošās MK noteikumu kārtības, kad, veicot aprēķinu saskaņā ar līmeņatzīmēm, tiek izmantotas darbu stundu definētās līmeņatzīmes..."
Mainīt biomasas kurināmā cenas līmeņatzīmes	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.4. sadaļas "Konstatējumi" un Tabula 12 ierosinājumiem
Siltumenerģijas ražošanas tarifa piemērošana	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.6. sadaļas "Konstatējumi" 2.priekšlikumu
Korekcijas inflācijas līmeņatzīmei	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.9. sadaļas "Konstatējumi" priekšlikumu
Ieviest staciju izmaksu sadaļā papildus izmaksu pozīciju Jaudas maksa elektroenerģijas ražotājam (spēkā no 2021.gada 1. janvāra)	Saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.10.3.punktu un 4.10. sadaļas "Konstatējumi" 3.priekšlikumu

Papildus augstākminētajiem priekšlikumiem, lūdzam skaidrot turpmāk uzskaitītās nesaprotamās normas saistībā ar IRR aprēķinu, proti:

- 1) Lūdzam precizēt vai sākotnējo investīciju sastāvā zem parametra $I_{pārv}$ tiek iekļautas gan sākotnējās pieslēguma izmaksas sadales tīklam, gan pārvades tīklam.

Jautājuma pamatojums ir detalizēti izklāstīts KPMG Ziņojuma 4.10.1.punktā, kā arī 4.10. sadaļas "Konstatējumi" 1.priekšlikumā.

LBA ierosina iekļaut $I_{pārv}$ parametrā gan sākotnējās pieslēguma izmaksas sadales tīkla, gan pārvades tīklam.

- 2) Lūdzam skaidrot, vai papildus investīcijās ietilpst tikai papildus investīcijas pamatlīdzekļiem, vai arī kapitalizētās remonta izmaksas, ņemot vērā, ka gan biomasas, gan biogāzes staciju gadījumā, balstoties uz MKN Nr. 560 un 561 izmaiņām, ekspluatācijas izmaksu līmeņatzīmes ir samazinātās, salīdzinot ar MKN Nr. 221 un 262. Tāpat lūdzam skaidrot, vai katra gada aprēķinos papildus investīcijās tiek ņemtas vērā konkrētajā periodā veiktās papildus investīcijas vai to akumulētā vērtība no brīža, kad komersants piedalās obligātajā iepirkumā.

Jautājuma pamatojums ir detalizēti izklāstīts KPMG Ziņojuma 4.10.2.punktā, kā arī 4.10. sadaļas "Konstatējumi" 2.priekšlikumā.

LBA ierosina iekļaut pozīcijā papildus investīcijas pamatlīdzekļiem arī stacijas remonta izmaksas, kā arī katra gada aprēķinos papildu investīciju pozīcijā ņemt vērā papildus veikto investīciju akumulēto vērtību no brīža, kad ražotājs piedalās obligātajā iepirkumā.

- 3) Lūdzam skaidrot, kādā veidā saskaņā ar Grozījumiem tiktu aprēķinātas stacijas darba stundas (neskaidrības ir par MKN Nr. 560 6.pielikuma 6. un 7.punktu un MKN Nr. 561 8.pielikuma 6. un 7.punktu).

Jautājuma pamatojums ir detalizēti izklāstīts KPMG Ziņojuma 4.3.3. un 4.3.4.punktā, kā arī 4.3. sadaļas "Konstatējumi" visos trijos priekšlikumos.

LBA ierosina veikt staciju IRR aprēķinu saskaņā ar stacijām noteiktām darba stundu līmeņatzīmēm saskaņā ar KPMG Ziņojuma 4.3. sadaļas "Konstatējumi" 2.priekšlikumu.

- 4) Lūdzam izskaidrot, kāds ir MKN Nr. 561 25.1.punktā un MKN Nr. 560 30.1.punktā ietvertos "pirmšķietamo aizdomu" standarts, proti, kādi ir priekšnoteikumi, lai aizdomas dotu pamatu BVKB pieņemt lēmumu par atbalsta apturēšanu. Tāpat lūdzam skaidrot, kā tiks novērstas ražotājiem radītās sekas nepamatotu aizdomu gadījumā.
- 5) Lūdzam skaidrot MK Nr.561 46.1.punktā un MKN 560 47.1.punktos paredzētās Būvniecības valsts kontroles biroja (turpmāk – BVKB) tiesības apturēt valsts atbalsta izmaksu. Proti, nav saprotams, kādos gadījumos šīs tiesības tiks izmantotas. Ja tās paredzētas jau pēc pirmreizējās BVKB pieteikšanās, tad šāds ierobežojums ir nesamērīgs, ņemot vērā, ka atbildīgo personu nespēja nekavējoties ierasties var būt objektīvi attaisnojama. Ņemot vērā atkārtotās pārbaudes plānoto laiku (3 darba dienas), lēmums par atbalsta apturēšanu (īpaši, ja pārbaude notiek īsi pirms izmaksas datuma un ņemot vērā publiskam tirgotājam paredzētās 10 kalendārās dienas atbalsta atjaunošanai) būtu neadekvāts.
- 6) Lūdzam izskaidrot, kas ir "dokumenti, kas līdz tiesisku pierādījumu ticamības pakāpei apliecina stacijā faktiski veiktās investīcijas" saskaņā ar MKN Nr. 561 98.1.punktu un MKN Nr. 560 76.1.punktu. Lūdzam norādīt konkrēto dokumentu piemērus. Ja pierādīšanas pienākums izņēmuma kārtā no vispārējās sistēmas tiek pārcelts uz ražotājiem, tad kritērijiem ir jābūt atklātiem, skaidriem, saprotamiem un izpildāmiem.
- 7) Lūdzam definēt, kas ir koģenerācijas stacijā faktiski veiktās investīcijas saskaņā ar MKN Nr. 561 98.1.punktu un MKN Nr. 560 76.1.punktu, ņemot vērā Grozījumos paredzēto vienotā tehnoloģiskās cikla principa piemērošanu (saskaņā ar MKN Nr. 561 1.14.punktu un MKN Nr. 560 1.13.punktu).

LBA ieskatā, ja tiek ieviests vienotā tehnoloģiskā cikla princips, tad stacijas investīcijās būtu jāņem vērā arī veiktās investīcijās koģenerācijas stacijās lietu kopībā ietilpstošajās iekārtās, ierīcēs un būvēs (sk. Grozījumu anotāciju 2.lpp); kā arī būtu jāņem šo iekārtu kapitalizētās remonta izmaksas.
- 8) Lūdzam skaidrot un secīgi precizēt Grozījumus, vai pagātnes periodiem (piem., no brīža, kad ražotājs saņem atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros līdz 2020.gada 31. decembrim) IRR aprēķinos ir paredzēts ņemt vērā stacijas faktiskus ieņēmumus un izdevumus MKN Nr. 561 98.2.punktu un MKN Nr. 560 76.2.punktu. Lūdzam precizēt, ja Ekonomikas ministrija IRR aprēķiniem par pagātnes periodiem plāno izmantot tikai faktiskās siltumenerģijas pārdošanas cenas un kurināmā cenas.

Lūdzam sniegt detalizētu paskaidrojumu un iekļaut to Grozījumos, kas ir "cita informācija un dokumenti, kas varētu būt nozīmīgi IRR aprēķina veikšanai" saskaņā ar MKN Nr. 561 98.3.punktu

un MKN Nr. 560 76.3.punktu. Kā jau norādījām, ja pierādīšanas pienākums tiek pārcelts uz ražotājiem, tad kritērijiem ir jābūt atklātiem, skaidriem, saprotamiem un izpildāmiem.

2. Plānotie noteikumi, kuri saistībā ar IRR aprēķinu ir kategoriski nepieņemami.

Zemāk ir apkopoti MKN Nr. 560 un 561 punkti, kuriem LBA kategoriski nepiekrīt un lūdz izslēgt no Grozījumiem.

- 1) MKN Nr. 561 81.⁹⁹.punkts un MKN Nr. 560 59.⁸ 8.punkts.

Jautājums ir apskatīts KPMG Ziņojuma 4.10.4.punktā, kā arī 4.10. sadaļas "Konstatējumi" 4.priekšlikumā.

No Grozījumiem un to anotācijām noprotams, ka par periodu, kamēr atbalsta izmaksa ir apturēta, Ekonomikas ministrijas ieskatā ražotājam atbalsts nepienākas (pat, ja ražotājs pēc apturēšanas lēmuma pierāda, ka Būvniecības valsts kontroles biroja (turpmāk – BVKB) aizdomas nav bijušas pamatotas). Ja atbalstu ražotājs nesaņem ir nepieņemami, nepamatoti un prettiesiski iekļaut IRR aprēķinā teorētiskus ieņēmumus atbalsta apmērā, kas stacijai nav bijuši un kurus nebija iespējas gūt savu ieguldījumu atgūšanai. Tas mākslīgi palielina IRR aprēķinu un negodīgi dubultā soda IRR ražotājus. Grozījumu anotācijā Ekonomikas ministrija savu pozīciju nav skaidrojusi.

- 2) MKN Nr. 561 81.⁹⁸.punktu un MKN Nr. 560 59.⁸⁷.punkts.

Jautājums ir apskatīts KPMG Ziņojuma 4.8.2.punktā, kā arī 4.8. sadaļas "Konstatējumi" 2.priekšlikumā.

Pamatlīdzekļu vērtība ir bilances vērtība un nav uzskatāma nekādā veidā kā ieņēmumu postenis. Ekonomikas ministrijai jau iepriekš, sākot no 2020.gada 3.novembra, adresētajās ražotāju vēstulēs tika detalizēti skaidrots, ka elektrostaciju iekārtas ir ļoti nelikvīds, grūti pārdodams objekts un tā tirgus vērtība biežāk tuvojas metāllūžņu vērtībai, savukārt stacijas telpas ir grūti pielāgojamas jebkurai citai saimnieciskai darbībai. Līdz ar to LBA ieskatā ir absolūti kļūdaini ietvert pamatlīdzekļu vērtību stacijas ieņēmumos. Šādā veidā Ekonomikas ministrija mākslīgi palielina ražotāju IRR aprēķinu un negodīgi soda IRR ražotājus.

- 3) MKN Nr. 561 81.¹²punkts un MKN Nr. 560 59.¹¹punkts kontekstā ar MKN Nr. 561 81.⁴⁴. un 5.punktu, kā arī MKN Nr. 560 59.³⁴. un 5.punktu.

LBA ieskatā ar Grozījumiem nedrīkst tikt radīta situācija, ka ražotāji, kuri paļāvās uz iepriekšējo IRR aprēķinu, tiek nostādīti situācijā, ka tie jau ir pārkompensēti. Jebkurā gadījumā pat, ja valdība ignorēs ražotāju iebildumus, jebkuram ražotājam, ja stacijai pēc Grozījumu pieņemšanas izveidojas situācija, ka, izmantojot Grozījumos noteikto IRR aprēķinu, pie pārkompensācijas koeficienta s vienāds ar nulli stacijas IRR līmenis joprojām pārsniedz 9%, ir jābūt iespējai brīvprātīgi izbeigt dalību obligātā iepirkuma mehānismā bez papildu sankcijām. Šādā gadījumā būtu jāuzskata, ka no brīža, kad stacija tiek izslēgta no obligātā iepirkuma mehānisma, visas stacijas saistības pret valsti ir nokārtotas un valsts nav tiesīga pieprasīt nekādu summu atmaksu. Pretējā gadījumā tiek pārkāpta ražotāju tiesiskā paļāvība un retroaktīvi tiktu piemērots konfiscējošs regulējums situācijā, kuru ražotājam nebija iespējams prognozēt un novērst, kas nav ne samērīgi un attaisnojami. Šāds risinājums, protams, nenovērš ražotāju zaudējumus sakarā ar atbalsta zaudēšanu, kas radīsies saistībā ar plānotajām neadekvātajām izmaiņām atbalsta regulējumā, par kurām būs strīdi jebkurā gadījumā, tomēr būtiski samazinās paredzamo zaudējumu apmēru un attiecīgi arī valsts risku saistībā ar neizbēgamo tiesāšanos.

3. Priekšlikumi par citiem Grozījumu punktiem, kas tieši nav saistīti ar IRR aprēķinu.

- 1) LBA kategoriski iebilst pret MKN Nr. 561 25.¹, 25.² un 25.²¹.punktos, kā arī MKN Nr. 560 30.¹, 30.² un 30.²¹.punktos paredzēto.

LBA ieskatā BVKB nevar piešķirt tiesības pieņemt lēmumu par tūlītēju atbalsta apturēšanu uz "pirmsšķietamu aizdomu pamata" par elektroenerģijas pašpatēriņa apjomu. Pirmkārt, tik nopietniem lēmumiem, kas apdraud uzņēmuma pastāvēšanu, ir jābūt nepārprotami skaidri pamatotiem un pierādītiem. Tas izriet ne tikai no loģikas likumiem, bet arī no Administratīvā procesa likuma, kas uzliek par pienākumu iestādei izdarīt lietderības apsvērumus un pienācīgi pamatot jebkuru izdoto administratīvo aktu, un pēc tam pierādīt savas rīcības pamatojumu. Elektroenerģijas pašpatēriņa apjoma svārstības ikmēneša ietvaros var notikt daudzu dažādu tehnoloģisku apstākļu dēļ - piemēram, tehnoloģiski uzlabojumi vai tieši otrādi detaļu nolietojums, ārgaisa temperatūra, piegādātā kurināmā kvalitāte utt. LBA ieskatā BVKB ir jāsniedz iespēja saprātīgā laikā ražotājam paskaidrot elektroenerģijas pašpatēriņa svārstības pirms tiek pieņemts lēmums par atbalsta izmaksas apturēšanu, īpaši ņemot vērā, ka Grozījumos nav paredzēta ar lēmumu radīto negatīvo sekas novēršana, piemēram, kavējuma naudas samaksa. Turklāt LBA ieskatā, ja ražotājs pamatoti izskaidro elektroenerģijas pašpatēriņa svārstības, būtu izmaksājams arī neizmaksātais atbalsts un atlīdzināmi ražotājam radītie zaudējumi.

Papildus norādām, ka publiskajam tirgotājam noteiktais termiņš 10 kalendārās dienas valsts atbalsta izmaksas atsākšanai ir nepamatoti garš (kopumā attiecībā uz izmaksas atjaunošanu - gan attiecībā uz elektroenerģijas pašpatēriņa aizdomām, gan citos gadījumos).

Lūdzam Grozījumos ietvert termiņu (gan attiecībā uz šajā punktā aprakstīto situāciju, gan citos gadījumos), kādā BVKB jāpieņem lēmums par atbalsta izmaksas atjaunošanu. Šāds lēmuma jāpieņem nekavējoties, tiklīdz ražotājs ir iesniedzis dokumentus, kas pierāda, ka prasības tiek nodrošinātas.

- 2) Izteikt MK Nr. 561 81.1.punktu un Nr. 560 35.1.punktu šādā redakcijā: "Periodā, kad elektrostacijai ir apturēts valsts atbalsts, komersants ir tiesīgs izvēlēties piegādāt elektroenerģiju tiešās līnijas pieslēguma ietvaros, publiskajam komersantam vai jebkuram citam elektroenerģijas tirgotājam. Ja komersants izvēlās elektroenerģiju pārdot publiskajam tirgotājam, par pārdošanas cenu tiek noteikta Nord Pool Spot biržas Latvijas cenu zonas attiecīgās stundas cena".

LBA vēlas skaidrot, ka Grozījumos un MKN Nr. 561 27.punktā un MKN Nr. 560 33.punktā ir jāprecizē, kas ir "vienošanās cenas", lai novērstu potenciālus strīdus ar publisko tirgotāju. Saskaņā ar LBA informāciju jau ir bijuši gadījumi, kad publiskais tirgotājs nespēj vienoties ar komersantu par iegādes cenu.

Savukārt iespēja piegādāt un pārdot tiešās līnijas pieslēguma ietvaros būtu jāiekļauj, jo tādā veidā ražotājs, kuram ir apturēts valsts atbalsts, var piegādāt elektroenerģiju tuvumā esošiem patērētājiem, nenoslogojot sadales tīklu un ietaupot uz tīklu izmaksām. LBA ieskatā tiešā līnija/ tiešās līnijas pieslēgums būtu pieļaujams un nebūtu uzskatāma valsts atbalsta nosacījumu pārkāpumu. Arī tad, ja ražotājam ir pieslēgums ne tikai ar sistēmas operatoru, pienācīgu ražotāju kontroli iespējams īstenot, izmantojot mērījumus un uzskaites sistēmas, kuras atbilst metroloģiskajiem standartiem.

- 3) Saistībā ar MK Nr. 561 1.14 punktu un MK Nr. 560 1.13 punktu, ierosinām neņemt vērā vienotā tehnoloģiskā cikla principa piemērošanu, veicot IRR aprēķinus.

Pirmkārt, šāds punkts būtiski apgrūtinā IRR aprēķinu veikšanu. Nav saprotams, kādā veidā tiek uzskaitītas investīcijas, tiek noteikts saražotais/pārdotais siltums, patērētais kurināmais, aprēķināts elektroenerģijas pašpatēriņš, stacijas lietderība utt.

Otrkārt, šāds punkts pārkāpj tiesiskās paļāvības principus. Piemēram, staciju īpašnieki ir veikuši investīcijas dūmgāzu kondensācijas iekārtu uzstādīšanā ar mērķi palielināt stacijas darbības efektivitāti. Līdz ar Grozījumu stāšanās spēkā šādi efektīvi strādājošām stacijām rezultātā tiks aprēķināts augstāks IRR līmenis un stacijas tiks sodītas par savu uzņēmību. Protams, staciju īpašnieki nebūtu pieņēmuši lēmumu veikt investīcijas staciju efektīvizēšanā, ja būtu zinājuši par šīm gaidāmajiem Grozījumiem.

Papildus argumentācija ir atrodamā KPMG Ziņojuma 4.2.6 punktā.

- 4) Ierosinām papildināt MK Nr. 560 un 561 ar punktu, kas uzliek BVKB pienākumu atcelt komersantam izteikto brīdinājumu gadījumā, ja BVKB ir izsniedzis brīdinājumu kļūdu un /vai kļūdaino secinājumu dēļ, ko pierāda komersants.

LBA skaidro, ka ir saņemta informācija no ražotājiem par gadījumiem, kad BVKB kļūdaini izsniedz brīdinājumu par neesošo pārkāpumu, atzīst savu kļūdu, bet atsakās atcelt brīdinājumu aizbildinoties ar to, ka MK noteikumi neparedz šādu atcelšanas iespēju.

LBA lūdz Ekonomikas ministriju ņemt vērā augstākminētos priekšlikumus. LBA ir gatavi skaidrot biomasas ražotāju pozīciju klātienēs/ tiešsaistes režīmā tikšanās ar Ekonomikas ministrijas un citu ministriju pārstāvjiem. Tāpat lūdzam apturēt MKN Nr. 560 un 561 grozījumu virzīšanu apstiprināšanai Ministru kabinetu sēdē līdz brīdim, kad Ekonomikas ministrija izstrādās grozījumu projektu ar būtiskiem uzlabojumiem, ņemot vērā KPMG Ziņojuma ieteikumus un ražotāju sniegtos priekšlikumus.

Ar cieņu,

Valdis Rieksts Riekstiņš

Latvijas bioenerģijas asociācijas valdes priekšsēdētājs